

Høringsuttalelse fra PRODA profesjonell dansetrening NOU 2013:4 Kulturutredningen

Det vises til brev av 11.03.13 med vedlagt høringsliste. Vi takker for at PRODA gis anledning til uttalelse. *PRODAs formål er å arrangere organisert, gratis daglig trening, danseteknisk og faglig utvikling for dansekunstnere i Norge.* PRODA ble stiftet i 1988 og består i dag av seks regionale avdelinger. Hovedavdelingen ligger i Oslo og betjener ca 75 % av brukermassen.

I nasjonal strategi for dans "Dans i hele landet" står det : *"For infrastrukturen på dansefeltet er virksomheten til PRODA viktig. PRODAs brede tilbud bidrar til kvalitet, utvikling og fornyelse av dansekunsten i hele landet. Dette gjelder både for danseforestillinger og det pedagogiske tilbudet til barn og unge."*

Våre kommentarer:

Kap. 11.3.

Utredningen omtaler i hovedsak publikumsrettede institusjoner, og er ikke rettet mot andre deler av verdikjeden på scenekunstmrådet. I dansefeltet er det en rekke veletablerte institusjoner som ikke er publikumsrettet, men danner viktig infrastruktur. Dette er PRODA, stiftelser og organisasjoner som drifter PRODA regionalt og utvikler regionale dansemiljøer og Danseinformasjonen. Denne strukturen er spesielt betydningsfull for det prosjektbaserte dansefeltet der nærmest alle arbeider freelance uten stabilt arbeids- og fagmiljø. Strukturen ivaretar og utvikler dansekunsthaget i sin bredde, øker kompetanse og kvalitet, forvalter arbeidslokaler, reisestøtte, arbeider med informasjon og dokumentasjon. Virksomhetene danner en kulturell grunnmur på dansefeltet, og bidrar til at kunstnere arbeider med dans i hele landet.

Utredningen fastslår at mye av økningen i bevilgninger har gått til produksjonsleddet og det utadrettede kunstnerarbeidet, og at det har vært et nødvendig og større løft for dansen.

Vi bemerker at det ikke har vært stort nok fokus på og nødvendig økning i bevilgninger til infrastruktur på dansefeltet (som nevnt over) i kulturløftene, og at dette burde vært omtalt.

Skuespiller -og danseralliansen

Utvalget har i liten grad berørt betydningen av den infrastruktur som ikke produserer eller formidler forestillinger, men som arbeider direkte for frilans dansere og skuespillere. PRODA savner omtale av PRODA og Norsk Skuespillersenter som har lang historie og har besørget faglig utvikling for dansere og skuespillere gjennom mange år. Etableringen av Skuespiller- og danseralliansen er et positivt tiltak, og disse tre virksomhetene skal samarbeide slik at mest mulige av de tilgjengelige midlene går til faglige aktiviteter. Den statlige finansieringen av de tre virksomhetene inkluderer en samordningsplikt f.o.m. 2012.

Kap 13.4. omtaler at Skuespiller og danseralliansen er et interessant initiativ. Vi bemerker at tiltaket bør utvides til å ansette langt flere dansere dersom dette skal ha en reel effekt på danserkunstnergruppen. Vi påpeker også at PRODA må styrkes i takt med en utvidelse av Alliansen og øvrige satsinger på dans.

Det stadfestes videre i dette kapittelet at det er en sterk økning i antall unge som tar kunstfaglig utdanning, og at dette er positivt for samfunnet. Det omtales at det offentlige allikevel ikke bør øke stipender eller på annen måte "lønne" kunstnerne, men støtte med andre relevante tiltak. PRODA er et slikt tiltak, som bør styrkes med økt støtte i forbindelse med denne utviklingen. PRODA kunne her vært nevnt som eksempel på et tiltak som bidrar til bedre arbeids- og levekår og som kommer alle dansekunstnere til gode.

PRODA arrangerer ressursbesparende gruppetrening som er gratis for brukerne, og bidrar til at dansekunstnere kan leve av egne inntekter. Kontinuerlig trening er en forutsetning for at en dansekunstner opprettholder kvalitet og kunstneriske ferdigheter og dermed kan stå i et arbeidsløp. Samtidig fungerer PRODA som møteplass og faglige ressursentre rundt om i landet.

Formålet om at treningstilbudet er gratis er bærekraftig kunstnerpolitikk. Dansekunstnere har svært lavt inntektsnivå, og utredningen slår fast at det er ingen grunn til å tro at dette er endret i perioden 2005-2012.

Kap 12.2. som omtaler at kommunenes kulturforvaltningsorganer oppfatter Kulturdepartementet som tilbaketrukket og usynlig er svært viktig. Videre sies det at dette fører en utydeliggjøring av kommunal sektor i landets kulturutvikling.

Vi bemerker her at det burde gått frem at kommunenes forskrifter for kulturtilskudd ofte er innrettet ift publikumsrettet virksomhet som forestillinger, festivaler ol, og lite mot struktur som staten også satser på i sine kulturløft. Tilskudd og initiativ til infrastruktur (som for eksempel PRODA, Danseinformasjonen, arbeids- og produksjonslokaler til dans mv) faller utenfor ordningene. Dette er svært uheldig og burde vært omtalt.

Kap 13.1 og 15.2. omtaler at det må bli en bedre samkjøring/sammenheng/ samordning av kulturpolitikken, og at den kulturelle grunnmuren også må styrkes gjennom lokalt initiativ. Nasjonal strategi for dans "Dans i hele landet" ble offentliggjort våren 2013. Strategien må implementeres i regionale og lokale kulturplaner, slik at målene i strategien gjenspeiles i disse. Vi bemerker at Oslo sitt ansvar her - som hovedstad -, kunne vært spesielt omtalt i utredningen. PRODA's erfaring er at Oslo kommune ikke har noen tydelig strategi/plan for det profesjonelle dansekunstfeltet og svak kontakt med Kulturdepartementet og fagmiljøet i dans (som Norske Dansekunstnere- forbundet for dansere, pedagoger og koreografer og Danseinformasjonen) . Dette er svært uheldig i den største kommunen i landet, der 75 % av kunstnerbefolkningen bor og arbeider. PRODA fikk en økning i sitt statstilskudd i Kulturløft I, mens Oslo kommune kuttet hele sitt driftstilskudd til PRODA i 2013 uten dialog eller samordning med KUD. Oslo kommunen ville satse på utadrettede, nye tiltak. Situasjonen ble uvitende motarbeidelse av kulturløft og kulturell grunnmur og svært uheldig.

Kap 13.6. omtaler at kulturlivet i større grad må ha en blandet finansiering (offentlig + privat), slik at finansieringsgrunnlaget utvides. Vi kommenterer at her bør myndighetene stimulere til en slik utvikling og bistå med nødvendig innsikt og kompetanse til private fond og stiftelser. PRODAs erfaring i forhold til søknader om økonomisk støtte fra privat næringsliv, er at denne støtten i stor grad rettes mot utadrettet virksomhet, amatørvirksomhet og frivillig virksomhet . Støtten er sjelden rettet mot det profesjonelle kunstfeltets kontinuerlige grunnarbeid som forutsetter utadrettet kunst av god kvalitet.

Oslo, 30.06.2013

PRODA profesjonell dansetrening

Lene Hafstad

Daglig leder